

NHỮNG NGƯỜI SỐNG THEO DỤC VỌNG

Kinh thánh: Các quan xét 8:22-35

“22 Bấy giờ, những người Y-sơ-ra-ên nói cùng Ghê-đê-ôn rằng: Xin ông, con trai, và cháu ông hãy quản trị chúng tôi, vì ông đã giải cứu chúng tôi khỏi tay dân Ma-đi-an. 23 Nhưng Ghê-đê-ôn đáp cùng chúng rằng: Ta chẳng quản trị các ngươi, con trai ta cũng không quản trị các ngươi đâu; Đức Giê-hô-va sẽ quản trị các ngươi. 24 Đoạn, Ghê-đê-ôn nói cùng chúng rằng: Ta chỉ xin các ngươi một điều này, là mỗi người trong các ngươi phải giao cho ta những vòng mình đã đoạt lấy. (Vả, quân nghịch có những vòng vàng, vì chúng nó vốn là dân Ích-ma-ên). 25 Chúng đáp: Chúng tôi sẵn lòng giao cho ông. Họ trải một áo toi ra, rồi hết thảy đều ném vào đó những vòng của mình đã đoạt lấy. 26 Những vòng vàng mà Ghê-đê-ôn đã xin, cân được một ngàn bảy trăm siéc-lo vàng, không kể những đồ trang sức hình như trăng lưỡi liềm, hoa tai, và áo sắc điều của vua Ma-đi-an thường mặc, cùng những kiềng nơi cổ lạc đà. 27 Ghê-đê-ôn lấy vật đó làm một cái ê-phốt, để trong thành mình tại Óp-ra. Cả Y-sơ-ra-ên đều cúng thờ cái ê-phốt đó; nó trở thành một cái bầy cho Ghê-đê-ôn và cả nhà người. 28 Dân Ma-đi-an bị phục trước mặt dân Y-sơ-ra-ên, chẳng cất đầu lên được nữa; nên trong đời Ghê-đê-ôn, xứ được hòa bình trọn bốn mươi năm. 29 Giê-ru-ba-anh, con trai Giô-ách, trở về và ở trong nhà mình. 30 Vả, Ghê-đê-ôn sanh được bảy mươi con trai, vì người có nhiều vợ. 31 Vợ lẽ người ở tại Si-chem, cũng sanh cho người một con trai đặt tên là A-bi-mê-léc. 32 Đoạn, Ghê-đê-ôn, con trai Giô-ách, qua đời, tuổi tác đã cao, được chôn trong mả của Giô-ách, cha người, tại Óp-ra, là thành dân A-bi-ê-xê-rít. 33 Sau khi Ghê-đê-ôn qua đời, dân Y-sơ-ra-ên trở lại hành dâm cùng các Ba-anh, và chọn Ba-anh-Bê-rít làm thần. 34 Như vậy, dân Y-sơ-ra-ên không nhớ đến Giê-hô-va Đức Chúa Trời mình, là Đấng đã giải cứu họ khỏi tay các kẻ thù nghịch ở chung quanh; 35 và cũng không có lòng thảo chút nào với nhà Giê-ru-ba-anh, là Ghê-đê-ôn, về các ơn mà người đã làm cho Y-sơ-ra-ên.”

Gợi ý bài học: Sau khi quân Ma-đi-an bị đánh bại, dân Y-sơ-ra-ên đến gặp Ghê-đê-ôn và đề nghị: “Xin ông, con trai, và cháu ông hãy quản trị chúng tôi, vì ông đã giải cứu chúng tôi khỏi tay dân Ma-đi-an.” Sau nhiều năm bị áp bức và cướp phá, dân chúng mong muốn có một người lãnh đạo mạnh mẽ để bảo vệ mình. Không chỉ mời Ghê-đê-ôn cai trị, họ còn đề nghị con và cháu ông tiếp tục kế vị. Nói cách khác, họ muốn thiết lập một vương triều cha truyền con nối. Trước lời đề nghị đầy hấp dẫn ấy, Ghê-đê-ôn trả lời: “Ta chẳng quản trị các ngươi, con trai ta cũng không quản trị các ngươi đâu; Đức Giê-hô-va sẽ quản trị các ngươi.” Đó là một lời tuyên xưng hoàn toàn đúng. Tuy nhiên, những gì xảy ra tiếp theo khiến người đọc phải tự hỏi: lời xưng nhận ấy có thật sự chi phối toàn bộ đời sống của Ghê-đê-ôn hay không?

Ngay sau khi từ chối làm vua, Ghê-đê-ôn đưa ra một yêu cầu: “Ta chỉ xin các ngươi một điều này, là mỗi người trong các ngươi phải giao cho ta những vòng mình đã đoạt lấy.” Dân Y-sơ-ra-ên vui vẻ làm theo lời yêu cầu, trải một chiếc áo ra và ném những vòng tai bằng vàng vào đó. Tổng số vàng Ghê-đê-ôn nhận được là một nghìn bảy trăm

siếc-lơ, tương đương khoảng mười chín ký vàng, chưa kể những đồ trang sức hình trăng lưỡi liềm, dây chuyền trên cổ lạc đà và áo màu tía của các vua Ma-đi-an. **Ghê-đê-ôn đã từ chối danh hiệu vua, nhưng lại nhận về một khối lượng của cải rất lớn, cùng những vật tượng trưng cho địa vị và quyền lực hoàng gia.** Bản văn không trực tiếp nói rằng Ghê-đê-ôn có ý lừa dối dân chúng hoặc bí mật lập mình làm vua. Tuy nhiên, sự tương phản rất rõ ràng: **miệng ông tuyên bố Đức Giê-hô-va là Vua, nhưng lối sống của ông ngày càng mang dáng dấp của một vị vua.** Đây là lời cảnh tỉnh dành cho chúng ta. **Một người có thể nói những lời rất đúng về Chúa, nhưng đời sống thực tế lại không phù hợp với điều mình tuyên xưng.** Chúng ta có thể nói: “Chúa là Chủ cuộc đời tôi,” nhưng mọi quyết định vẫn xoay quanh tiền bạc, danh tiếng và sự an toàn của bản thân. Chúng ta có thể từ chối một danh hiệu, nhưng vẫn âm thầm tìm kiếm quyền lực và sự công nhận gắn với danh hiệu ấy. **Điều quan trọng không chỉ là chúng ta nói Chúa là Vua, mà là trong thực tế, ai đang cai trị những lựa chọn, tham vọng và cách sử dụng tiền bạc của chúng ta.**

Ghê-đê-ôn dùng số vàng thu được làm thành một chiếc ê-phốt và đặt nó tại Óp-ra, quê hương mình. Ê-phốt vốn là một phần y phục của thầy tế lễ thượng phẩm, gắn với sự thờ phượng và việc cầu hỏi ý muốn Đức Chúa Trời. Kinh Thánh không giải thích rõ Ghê-đê-ôn làm chiếc ê-phốt ấy với mục đích ban đầu là gì. Có thể ông muốn lưu lại một kỷ niệm về chiến thắng hoặc tạo ra một biểu tượng tôn giáo. Vì vậy, chúng ta không nên khẳng định chắc chắn rằng ngay từ đầu ông đã có kế hoạch chiếm đoạt quyền lực tôn giáo. Tuy nhiên, điều Kinh Thánh khẳng định rất rõ là kết quả của hành động ấy: “Cả Y-so-ra-ên đều cúng thờ cái ê-phốt đó; nó trở thành một cái bẫy cho Ghê-đê-ôn và cả nhà người.” Một vật có vẻ liên quan đến sự thờ phượng đã trở thành đối tượng dẫn dân chúng xa khỏi Đức Chúa Trời. Thay vì hướng lòng họ đến Đấng đã ban chiến thắng, chiếc ê-phốt lại thu hút họ về một vật thể bằng vàng và về quê hương của người anh hùng. Đây là một nguy cơ rất tinh vi trong đời sống thuộc linh. **Không phải mọi thần tượng đều xuất hiện dưới hình thức rõ ràng là chống nghịch Chúa. Có những điều ban đầu mang danh nghĩa tốt đẹp, thậm chí gắn với một kinh nghiệm thuộc linh, một ân tứ thuộc linh nhưng dần chiếm lấy vị trí vốn chỉ thuộc về Đức Chúa Trời.** Một chức vụ có thể trở thành thần tượng. Một thành công trong sự phục vụ có thể trở thành thần tượng. Một người lãnh đạo được Chúa sử dụng cũng có thể trở thành trung tâm thay thế cho Chúa. Ngay cả những kỷ niệm về ân điển trong quá khứ cũng có thể trở thành cạm bẫy nếu chúng ta tôn cao phượng tiện hơn Đấng đã ban ân điển. **Chiếc ê-phốt nhắc chúng ta rằng không phải điều gì được làm dưới danh nghĩa tôn giáo cũng mặc nhiên đẹp lòng Đức Chúa Trời.**

Kinh Thánh cho biết Ghê-đê-ôn có nhiều vợ và có bảy mươi con trai. Ông cũng có một người thiếp tại Si-chem, sinh cho ông một người con trai tên là A-bi-mê-léc. Việc có nhiều vợ và nhiều con là đặc điểm thường thấy trong gia đình các vua thời cổ đại. Nó thể hiện sự giàu có, quyền lực và địa vị xã hội. **Vì vậy, dù không chính thức nhận ngôi vua, đời sống của Ghê-đê-ôn vẫn ngày càng giống với đời sống của một vị vua.**

Tên A-bi-mê-léc thường được hiểu là “cha tôi là vua” hoặc “cha tôi là vua chúa”. Chúng ta không thể chỉ dựa vào tên này để kết luận chắc chắn rằng Ghê-đê-ôn bí mật

tự xem mình là vua, vì tên gọi trong thế giới cổ đại có thể mang nhiều hàm ý. Tuy nhiên, trong bối cảnh của câu chuyện, cái tên ấy tạo nên một sự mỉa mai sâu sắc. Ghê-đê-ôn từng nói: “Ta chẳng quản trị các người, con trai ta cũng không quản trị các người đâu.” Nhưng sau đó, chính A-bi-mê-léc sẽ tìm cách làm vua và sát hại gần như toàn bộ các anh em của mình để chiếm quyền. **Một sự thỏa hiệp trong thế hệ này có thể trở thành tai họa lớn trong thế hệ kế tiếp. Những tham vọng không được xử lý trong lòng cha mẹ có thể để lại hậu quả đau đớn cho con cái.**

Dưới thời Ghê-đê-ôn, quân Ma-đi-an bị khuất phục và xứ được hòa bình trong bốn mươi năm. Đây là một kết quả đáng kể. Dân Y-sơ-ra-ên không còn bị cướp phá và có thể sống yên ổn. Tuy nhiên, sự bình an về quân sự không đồng nghĩa với sự phục hồi thuộc linh. Ghê-đê-ôn có thể dùng sức ảnh hưởng để duy trì trật tự trong thời gian mình còn sống, nhưng ông không để lại một nền tảng đức tin vững chắc cho dân chúng. Ngay sau khi ông qua đời, dân Y-sơ-ra-ên trở lại thờ các thần Ba-anh và lập Ba-anh-Bê-rít làm thần của mình. Họ không còn nhớ đến Đức Giê-hô-va, Đấng đã giải cứu họ khỏi mọi kẻ thù. Họ cũng không bày tỏ lòng biết ơn đối với gia đình Ghê-đê-ôn về những điều ông đã làm cho Y-sơ-ra-ên. **Một người lãnh đạo có thể tạo ra sự ổn định bằng tài năng và uy tín cá nhân, nhưng nếu không dẫn con người đến chỗ biết và yêu mến Đức Chúa Trời, ảnh hưởng ấy sẽ không tồn tại lâu dài.** Đức tin không thể được duy trì chỉ bằng sức mạnh của một nhân vật nổi bật. Mỗi người phải trực tiếp nhận biết Chúa, ghi nhớ ân điển Ngài và vâng phục Ngài.

Qua cuộc đời Ghê-đê-ôn đôi khi chúng ta nghĩ rằng thử thách lớn nhất là lúc mình thiếu thốn, yếu đuối và chưa đạt được điều mong muốn. Nhưng thành công cũng là một thử thách rất lớn. Khi được Chúa sử dụng, chúng ta dễ quên rằng mình chỉ là công cụ. Khi được người khác kính trọng, chúng ta dễ hưởng lấy sự tôn cao. Khi có kết quả, chúng ta dễ biến ân điển thành thành tích cá nhân. Điều nguy hiểm nhất không phải lúc nào cũng là công khai từ bỏ Chúa. Có khi đó là vẫn nói những lời rất thuộc linh nhưng âm thầm xây dựng một “chiếc ê-phốt bằng vàng” cho chính mình. **Ai thật sự là vua của đời tôi?** Ghê-đê-ôn tuyên bố: “Đức Giê-hô-va sẽ cai trị các người.” Đó cũng có thể là lời xưng nhận của chúng ta: “Chúa là Vua của đời tôi.” Nhưng lời xưng nhận ấy phải được kiểm chứng qua đời sống thực tế và cũng là **câu hỏi suy gẫm ngày hôm nay:**

1. Ai quyết định cách tôi sử dụng tiền bạc? Điều gì chi phối những lựa chọn quan trọng của tôi?
2. Tôi có đang dùng những lời nói thuộc linh để che giấu tham vọng bên trong không?
3. Những gì tôi để lại cho thế hệ sau là đức tin nơi Chúa hay thành tích của bản thân?

Đức Chúa Trời không chỉ nghe những điều chúng ta nói trước đám đông. Ngài nhìn thấy những ước muốn sâu kín mà không ai khác biết. Ngài biết chúng ta thật sự đang thờ phượng Ngài hay đang dùng danh Ngài để xây dựng “vương quốc” của chính mình. Nguyên chúng ta không chỉ xưng nhận Chúa là Vua bằng môi miệng, nhưng thật sự trao cho Ngài quyền cai trị mọi lĩnh vực của đời sống. Xin Chúa giúp chúng ta tháo bỏ chiếc áo của sự giả hình, phá đổ những “ê-phốt bằng vàng” trong lòng và để lại cho thế hệ sau không phải danh tiếng của mình, nhưng là một di sản đức tin thật nơi Chúa.